7/11774

T.C.
BAŞBAKANLIK
Dış Ticaret Müsteşarlığı

Sayı : B.02.1.DTM.0.02.08.01/

Konu : Yazılı Soru Önergesi 31.01.06 3056

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 18/01/2006 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-18048 sayılı yazıları

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan Hatay Milletvekili Sayın Mehmet ERASLAN'ın 7/11774 Esas ve 17920/46128 Evrak Kayıt Numaralı yazılı soru önergelerine ilişkin cevaplar ekte sunulmaktadır.

Bilgilerine saygılarımla arz ederim.

Kürşad TÜZMEN
Devlet Bakanı

EKLER :
1- Yazılı Soru Önergesi Cevabı (2 sayfa)

DTM İhracat Genel Müdürlüğü
İnönü Bulvarı No:36 Emek 06100 ANKARA
Telefon: (0 312) 222 08 51 Faks: (0 312) .212 88 81
e-posta: ihr@dtm.gov.tr Elektronik Ağ: www.dtm.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için irtibat : İpar BUĞRA Daire Başkanı

7/11774

HATAY MİLLETVEKİLİ MEHMET ERASLAN'IN İHRACATLA İLGİLİ BAZI VERİLERE İLİŞKİN YAZILI SORU ÖNERGELERİNE CEVAP

1. *1950 yılında ihracatımız ne kadardı? 1997 yılı sonu itibariyle kaç milyar dolara yükselmiştir? Aynı dönemde sanayi ürünlerinin ihracat içindeki payı nasıl bir değişim göstermiştir?*

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre 1950 yılında ihracatımız 263,4 milyon dolar olarak gerçekleşmiş ve sanayi ürünleri 20,6 milyon dolar ile toplam ihracatın %7,8'ini oluşturmuştur. 1973 yılında bir milyar dolar seviyesini aşarak 1,3 milyar dolar olarak gerçekleşen ihracatımız, 1982 yılında 5,7 milyar dolar, 1987 yılında ise 10,2 milyar dolar seviyelerinde gerçekleşmiştir. Bu yıllarda sanayi ürünlerinin toplam ihracatımız içindeki payı sırasıyla %32,5; %59,7 ve %79,1 olmuştur. 1997 yılı sonunda ise toplam ihracatımız, 1950 yılına göre yaklaşık yüz kat artarak 26,3 milyar dolara ulaşırken, sanayi ürünleri 19,8 milyar dolar ile toplam ihracat içinde %75,3 pay almıştır.

Yıl	**Toplam İhracat (milyar dolar)**	**Sanayi Ürünleri İhracatının Toplam İhracat İçindeki Payı (%)**
1950	263,4 (milyon dolar)	%7,8
1973	1,3	%32,5
1982	5,75	%59,7
1987	10,2	%79,1
1997	26,3	%75,3

Yukarıdaki tablodan da görüldüğü üzere, ülkemiz ihracatının rakamsal olarak yakaladığı başarı, aynı zamanda yapısal bir dönüşüm ile birlikte gerçekleşmiştir. 1950'li yıllarda Türkiye'nin ihracat gelirleri mutlak olarak tarım ve hayvancılık ürünlerine bağlı olup, toplam ihracat içindeki payı %92'dir. Genel ihracattan çok az bir pay alan sanayi ürünleri ise daha ziyade basit dönüşümden geçirilmiş tarımsal ürünlerdir. Madencilik ürünlerinin ihracattan aldığı düşük pay da göz önüne alındığında, Türkiye'nin 1950-1960 döneminde, tarımsal ve madensel hammaddeler ihracatçısı, yatırım malları ve ara malları ithalatçısı ve henüz sanayileşme sürecinin başında bir ülke olduğu sonucu çıkartılabilir.

Bu yapı, özellikle Türkiye'nin 1980 yılında ithal ikameci politika yerine benimsediği "ihracata dayalı kalkınma" politikası ile birlikte bir dönüşüm sürecine girmiş ve bu yapısal dönüşüm sayesinde geleneksel ihraç ürünlerimiz olan tarımsal ürünlerin toplam ihracatımızdan aldığı pay giderek azalmış ve yerini yüksek katma değerli olan sanayi ürünleri almıştır. Özellikle 1980 yılında ihracatta sanayi mamullerinin payının artırılması amacıyla uygulamaya konan teşvikler (vergi iadesi, ihracatçıların döviz tutma yetkisi) etkili olmuş ve söz konusu dönüşüm ivme kazanmıştır. Aynı dönemde sanayi malları ihracatının GSMH içindeki payının sürekli artış göstermesinin ardında yatan nedenler de iç talebin kontrol altında tutulması ve ihracatın parasal araçlarla teşvik edilmesidir.

Bu süreç, ihracatımız son yıllarda gösterdiği yüksek performans sırasında da devam etmiş ve moda, marka ağırlıklı ve yüksek teknoloji ihtiva eden ürünler, genel ihracatımızdan giderek daha yüksek paylar almıştır.

2. *Söz konusu dönemde Dış Ticaret Hacmi ne kadar artmıştır?*

1950 yılında 263,4 milyon dolar ihracat ve 285,7 milyon dolar ithalat ile 549,1 milyon dolar seviyesinde olan dış ticaret hacmimiz, 1973 yılında 1,3 milyar dolar ihracat ve 2,1 milyar dolar ithalat ile 3,4 milyar dolar; 1982 yılında 5,7 milyar dolar ihracat ve 8,8 milyar dolar ithalat ile 14,6 milyar dolar; 1987 yılında da 10,2 milyar dolar ihracat ve 14,2 milyar dolar ithalat ile 24,3 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 1997 yılına gelindiğinde ise ülkemiz 26,3 milyar dolar ihracatı ve 48,6 milyar dolar ithalatı ile 74,8 milyar dolar dış ticaret hacmine sahip bir ülke olarak ön plana çıkmaktadır. Diğer bir deyişle 1950 ve 1997 yılları arasında ihracatımız %9.869; ithalatımız %16.898; dış ticaret hacmimiz ise %13.526 oranlarında artmıştır.

Yıl	**Toplam İhracat (milyar dolar)**	**Toplam İthalat (milyar dolar)**	**Dış Ticaret Hacmi (milyar dolar)**
1950	263,4 (milyon dolar)	285,7 (milyon dolar)	549,1 (milyon dolar)
1973	1,3	2,1	3,4
1982	5,7	8,8	14,6
1987	10,2	14,2	24,3
1997	26,3	48,6	74,8